

Sønderborg[∞]

HÅNDBOG
FOR
SØNDERBORG BYRÅD

2018 - 2021

Indholdsfortegnelse

Medlemmer af byrådet.....	3
Den politiske organisering.....	3
Byrådets arbejde.....	3
Delegation.....	3
Møder i byråd og udvalg	4
Dagsordener	4
Tillægsgagsorden.....	5
Initiativretten	5
Ekstraordinære møder	5
Formandsbeslutninger	5
Taleret og talerække	6
Nye oplysninger under mødet	6
Afstemningsregler	6
Beslutningsprotokol	7
Standsningsret.....	7
Offentlighedens adgang til møder.....	7
Mødepligt.....	8
Stedfortræder	8
Udtrædelse af Byrådet	8
Valgbarhedsnævn	9
Pligt til at medvirke.....	9
Sagsindsigt	9
Tavshedspligt.....	10
Erstatnings- og straffeansvar	10
Inhabilitet	10
Planstrategi og Kommuneplan	11
Kommunens økonomi	11
Budgetlægningsproces	12
Økonomisk styringspolitik.....	12
Bevillingsregler	12
Kommunernes Landsforening	13
Ankestyrelsen	13
Folketingets Ombudsmand.....	13

Forvaltningslov og offentlighedslov.....	13
Kommunalfuldmagten	14
Vielser	14
Vederlag og tabt arbejdsfortjeneste	14
Oplysningspligt om modtagelse af vederlag.....	14
Befordring	15
Forsikring.....	15
Brug af rådhuset	15
IT og abonnemeter	15
Deltagelse i udlandsrejser	16
Deltagelse i kurser	16
Besøg på institutioner	16
Henvendelse til forvaltningen.....	16

Medlemmer af byrådet

Antallet af byrådsmedlemmer i kommuner med over 20.000 indbyggere skal være mindst 19 og højst 31. I de sønderjyske kommuner skal der være 31 medlemmer, hvis det tyske mindretals partis kandidatliste har opnået mindst et mandat ved sidste eller næstsidste valg. For Sønderborg Byråd betyder det, at der skal være 31 medlemmer.

Byrådet besluttede i forbindelse med sammenlægningen at udvikle et logo, som består af to elementer; navnet Sønderborg skrevet med specialskrift og et bomærke, et uendelighedstegn, svævende over navnet. Logoet sender dermed et klart signal om, at Sønderborg Kommune er et område med ubegrænsede muligheder. Kommunen har eneret til benyttelse af byvåbenet. Byvåbenet må derfor ikke benyttes af andre, herunder erhvervsvirksomheder, uden forudgående tilladelse.

Den politiske organisering

Den politiske struktur fremgår af styrelsesvedtægten og fastlægges i forbindelse med konstitueringen opdelt i byråd, økonomiudvalg og stående udvalg.

De stående udvalg har ansvar for forvaltningen af deres opgaveområde, som beskrevet i styrelsesvedtægten. Det vil sige, at de har ansvaret for administrationen af disse områder.

De særlige udvalg er midlertidige udvalg, som kan nedsættes af byrådet til at varetage bestemte opgaver eller fungere som rådgivende eller forberedende udvalg for byrådet, økonomiudvalget eller de stående udvalg.

De kan bestå af aktører, der ikke er medlemmer af byrådet. Fx borgere, foreninger, erhvervsliv og embedsmænd.

Byrådets arbejde

Styrelsesvedtægten giver mere detaljerede regler for hvordan det politiske arbejde er organiseret og beskriver hvilke opgaver, der påhviler henholdsvis økonomiudvalget og de stående udvalg. Desuden indeholder styrelsesvedtægten bestemmelser om borgmesterens opgaver og regler om vederlag. For at ændre styrelsesvedtægten skal ændringsforslag behandles to gange i kommunalbestyrelsen med mindst seks dages mellemrum.

Forretningsordenen fastlægger blandt andet retningslinjerne for afvikling af møder, dagsordener, afstemninger og udarbejdelse af protokol. Byrådet starter perioden med at fastsætte forretningsordenen.

Delegation

Byrådet har det overordnede ansvar for hele den kommunale virksomhed, og er kompetent til at tage stilling til enhver sag, som vedrører kommunen. Det betyder ikke, at alle beslutninger skal træffes af byrådet. Byrådet har som udgangspunkt fri adgang til at overlade sin kompetence til udvalg og til den kommunale administration.

Styrelsesloven bestemmer dog, at visse sager skal behandles af det samlede byråd. For eksempel skal årsbudgettet, tillægsbevillinger, anlægsbevillinger, lånoptagelser, garantiforpligtelser og årsregnskabet vedtages af det samlede byråd. Det gælder også beslutninger om takster til for eksempel daginstitutioner. Der gælder således kun et delegationsforbud, hvor dette er fastsat eller forudsat i lovgivningen. Desuden kan det følge af en sags beskaffenhed, at behandlingen af sagen skal ske i Byrådet. Dette kan eksempelvis være sager, som vedrører medlemmerne af byrådets egne forhold, eller sager, som på grund af deres betydning, forudsætter politisk behandling.

Delegation betyder at kompetencen gives til en underordnet. Afgørelserne kan delegeres til stående udvalg eller til administrationen. Udvalg, som har fået delegeret opgaver fra Byrådet, kan videredelegere dem til administrationen.

Byrådet kan bestemme, at borgmesteren kan afgøre sager på kommunens vegne.

Møder i byråd og udvalg

Hvert år udarbejdes en mødeplan for Byrådets møder med angivelse af tid og sted. Ordinære møder afholdes som regel én gang om måneden. Mødeplanen er bindende, men Byrådet kan, hvis der er enighed om det, ændre en mødeplan. Et flertal af Byrådet kan beslutte at aflyse et møde, hvis det skønnes nødvendigt. Mødeplan for alle udvalg kan ses på hjemmesiden.

Bortset fra borgmesteren har byrådsmedlemmer ikke ret til at overvære møder i udvalg, de ikke er medlemmer af. Økonomiudvalget kan dog tillade byrådsmedlemmer, som ikke er medlemmer af udvalget, at overvære økonomiudvalgets afsluttende møde vedrørende budgettet.

Dagsordener

Der udsendes dagsordener til alle politiske møder fire hverdage før et møde. Dagsordenen er formandens udkast og skal godkendes på mødet. Ethvert medlem kan anmode om ordet til dagsordenen, hvis den ønskes ændret, men ikke for at tale om sagernes indhold. En sag skal tages af dagsordenen, hvis et flertal anmoder om det.

Både formanden og medlemmerne kan ved mødets begyndelse foreslå nye punkter til dagsordenen, men protesterer blot ét medlem, kan der ikke optages nye sager til afgørelse, medmindre sagerne ikke kan vente til et senere møde, eller det er åbenbart, at der umiddelbart kan tages stilling til sagen.

I forbindelse med godkendelse af dagsordenen besluttet det, om der er sager, der skal flyttes fra den åbne dagsorden til den lukkede eller omvendt. Alle byrådsmedlemmer har initiativret og kan indbringe ethvert spørgsmål om kommunens anliggender for Byrådet samt fremsætte forslag til beslutning herom. Bestemmelsen giver medlemmet en almindelig ret til at få en sag optaget på dagsordenen til et byrådsmøde. Det gælder både sager, der aktuelt er under behandling i et udvalg eller i den kommunale administration og andre sager.

Byrådet kan dog afvise sagen fra dagsordenen, hvis sagen er identisk med en sag, som tidligere har været behandlet i Byrådet, medmindre der foreligger nye oplysninger i sagen, eller der i øvrigt er sket ændringer i grundlaget for den tidligere behandling. Initiativretten er alene en ret for byrådsmedlemmer i relation til Byrådet. Der gælder ikke en tilsvarende ret for udvalgsmedlemmer i forhold til de udvalg, de er medlem af.

Alle dagsordener lægges på Sønderborg Kommunes hjemmeside, hvor der også er adgang til bilag til sagerne.

Tillægsdagsorden

Det kan forekomme, at en sag ikke kan vente til et kommende byrådsmøde. Borgmesteren kan i et sådant tilfælde udsende en tillægsdagsorden, der så vidt muligt skal være medlemmerne i hænde senest dagen før mødet. Byrådet kan også ved mødets begyndelse optage en sag på dagsordenen, hvis der er enighed om det blandt medlemmerne eller hvis sagen er uopsættelig.

Initiativretten

Initiativretten indebærer, at ethvert medlem af Byrådet kan indbringe ethvert spørgsmål om kommunens anliggender for Byrådet. Det er borgmesteren, der udarbejder det forslag til dagsorden, der godkendes af Byrådet på mødet. Anmodning om optagelse af en sag eller et forslag på dagsordenen skal derfor sendes til borgmesteren. Anmodningen skal tilgå borgmesteren senest 8 dage før førstkommende møde, for at der er krav på optagelse på dagsordenen for dette møde.

Borgmesteren kan ikke afvise at optage et forslag eller en sag på dagsordenen. Byrådet kan derimod på mødet beslutte at afvise sagen, hvis den fx er identisk med en sag, der tidligere har været behandlet, og der ikke er nye oplysninger.

Initiativretten medfører ikke, at en sag, der er under behandling i et udvalg, standses, fordi den er sat på Byrådets dagsorden. Initiativretten giver alene ret til at få optaget en sag på dagsordenen for byrådsmødet. Der er ikke et krav om, at sagen undergives en egentlig behandling og afstemning. Der kan således også ske henvisning til behandling i et udvalg eller udsættelse til et senere byrådsmøde.

Ekstraordinære møder

Borgmesteren kan indkalde til ekstraordinære byrådsmøder, når en sag haster så meget, at det ikke kan vente til næste ordinære møde. Borgmesteren skal indkalde til ekstraordinært byrådsmøde, når mindst en tredjedel af medlemmerne kræver det. Indkaldelse til ekstraordinært møde skal normalt ske med et varsel på fire hverdage, og det er Borgmesteren, der fastsætter tid og sted.

Formandsbeslutninger

Borgmesteren kan på Byrådets vegne afgøre visse sager, som ikke tåler opsættelse eller ikke giver anledning til tvivl. Borgmesteren skal senest på førstkommende ordinære byrådsmøde orientere Byrådet om afgørelser truffet som formandsbeslutning.

Sager, der efter lovgivningen, kun kan afgøres på et byrådsmøde, kan Borgmesteren dog ikke afgøre som utvivlsomme eller hastende. Borgmesteren kan således ikke give bevillinger, uanset hvor hastende eller utvivlsomme sagerne er. Det gælder også optagelse af lån samt køb og salg af fast ejendom, selvom det kan ske fordelagtigt ved hurtig handel.

Udvalgsformænd kan på det enkelte udvalgs vegne afgøre sager, som ikke tåler opsættelse eller ikke giver anledning til tvivl. Borgmesteren underrettes forudgående om afgørelse af sager, som ikke tåler opsættelse.

Taleret og talerække

Medlemmer, der ønsker ordet til Byrådets dagsorden, giver tegn til Borgmesteren, som herefter giver ordet til medlemmerne i den rækkefølge, de har anmodet om det. Et medlem har ret til at få ordet mindst én gang inden et forslag sættes til afstemning. En sag kan således ikke sættes til afstemning, før de medlemmer, der ønsker det, har haft mulighed for at udtale sig.

Taletiden til Byrådets møder er ikke ubegrænset. Borgmesteren kan henstille, at medlemmerne fatter sig i korthed. Enhver, der ønsker ordet, skal give tegn til Borgmesteren ved at trykke på mikrofonknappen. Ingen må tale uden tilladelse fra Borgmesteren.

Nye oplysninger under mødet

Hvis væsentlige oplysninger for en sags afgørelse først fremlægges på mødet, kan et medlem kræve sagen udsat, medmindre det er indlysende, at sagen kan afgøres alligevel eller den ikke tåler udsættelse.

Afstemningsregler

Afstemning i byrådsalen foregår ved, at medlemmerne rækker hånden op, når der spørges til om der stemmes for eller imod. Hvis stemmerne står lige ved en afstemning, bortfalder forslaget. Hvis der er fremsat ændringsforslag, skal ændringsforslaget til afstemning før hovedforslaget. Hvis der er flere forslag, skal det mest vidtgående forslag sættes til afstemning først. Ændringsforslag kan fremsættes, så længe afstemning ikke er begyndt.

Mødelederen kan beslutte at afbryde et møde, fx for at give medlemmerne mulighed for at drøfte et forslag, som er fremkommet på mødet.

Byrådet er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede. Det samme gælder for Økonomiudvalget og de stående udvalg.

På møder i Byrådet samt udvalgsmøder skal der tages stilling til de sager, der er på dagsordenen. Medlemmerne kan ikke undlade at stemme eller tage forbehold i en sag, hvor Byrådet eller udvalget har pligt til at træffe en afgørelse.

Beslutningsprotokol

For hvert møde i Byrådet, Økonomiudvalget samt stående udvalg føres en beslutningsprotokol som efter mødet skal underskrives af medlemmerne. Ethvert medlem, som har deltaget i mødet kan forlange sin afvigende mening kort noteret i beslutningsprotokollen.

Et medlem, der ønsker at give en begrundelse for sit særstandpunkt, har ret til at få særstandpunktet sendt med sagen videre enten til Byrådet, andre udvalg og myndigheder

Standsningsret

Standsningsretten giver et medlem af Økonomiudvalget eller et stående udvalg mulighed for at standse udførelsen af en udvalgsbeslutning, indtil Byrådet har truffet beslutning i sagen. Det gælder dog ikke afgørelser, der ved lovgivning er henlagt til udvalget. Konsekvensen af standsningsretten er, at udførelsen af beslutningen standses. Byrådet må herefter træffe beslutning om, hvorledes sagen skal afgøres.

For at standsningsretten kan benyttes, skal der være tale om en egentlig udvalgsbeslutning. Der skal således være tale om, at udvalget har truffet en endelig beslutning i henhold til den beslutningskompetence, som er tillagt udvalget. Beslutninger om at indhente oplysninger fra forvaltningen eller beslutninger om en indstilling til Byrådet er således ikke omfattet af standsningsretten.

Der er krav om, at et medlem af et af ovennævnte udvalg, som ønsker at benytte sig af sin standsningsret, skal være til stede under udvalgets behandling af sagen, således at medlemmet har mulighed for at deltage i forhandlingerne og afstemningen om sagen. Det er ikke en betingelse, at medlemmet har stemt imod beslutningen, og der kræves i øvrigt ingen begrundelse for benyttelse af standsningsretten.

Medlemmet skal inden mødet hæves tilkendegive, at sagen ønskes indbragt for Byrådet, og dette skal skrives i beslutningsprotokollen.

Offentlighedens adgang til møder

Byrådets møder er som udgangspunkt offentlige. Byrådet kan dog beslutte, at en sag skal behandles for lukkede døre, når der ved sagens behandling vil blive eller forventes at blive fremlagt fortrolige oplysninger.

Følgende sager skal – medmindre Byrådet i det enkelte tilfælde træffer anden bestemmelse – behandles for lukkede døre:

- Sager, hvis afgørelse forudsætter en bedømmelse af personlige forhold
- Sager om køb og salg af fast ejendom
- Overslag og tilbud vedrørende bygningsarbejder og leverancer
- Behandling af sager, hvori indgår fortrolige oplysninger, der er omfattet af tavshedspligten

Alle øvrige udvalgsmøder er lukkede. Dog kan kommunalt ansatte og andre personer deltage af hensyn til sagens oplysning.

Mødepligt

Der er mødepligt til møderne i Byrådet, Økonomiudvalget og de stående udvalg. Både private og offentlige ansatte har ret til fravær fra arbejdet for at passe byrådsarbejdet. Retten til fravær fra arbejdet gælder både ved møder i Byrådet, udvalgene og andre organer, som et medlem er valgt til af Byrådet samt ved deltagelse i kurser og seminarer, der har kommunal interesse.

Som byrådsmedlem kan man dog have lovligt forfald fx på grund af sygdom, børns sygdom, eller andre nærtstående sygdom. Lovligt forfald kan også skyldes varetagelsen af andre offentlige hverv, eller pligter i forbindelse med ansættelsesforhold, eller ved særlige selvstændige erhvervsinteresser. Studier og ferie kan også udgøre lovligt forfald.

Afbud til byrådsmøder og økonomiudvalgsmøder skal ske til Byrådssekretariatet. Afbud til udvalgsmøder skal ske til sekretariatet for det pågældende udvalg.

Byrådsmedlemmerne opfordres til at meddele forfald til Borgmesteren og Byrådssekretariatet inden kl. 12 på dagen for byrådsmødet. Såfremt afbuddet er før kl. 12 på dagen for afholdelse af byrådsmødet, så rettes dagsorden til. Såfremt afbuddet er efter kl. 12, så tilføjes afbuddet i forbindelse med referatet til byrådsmødet under det første punkt.

Stedfortræder

Borgmesteren indkalder stedfortræder til Byrådets møde, når et medlem er forhindret i at deltage i mødet på grund af sin helbredstilstand, graviditet, barsel, adoption, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende. Stedfortræder indkaldes uanset den forventede varighed af medlemmets fravær.

Ved et byrådsmedlems fravær på det konstituerende møde samt ved 2. behandling af budgettet har byrådsmedlemmerne valgt på samme kandidatliste en udvidet adgang til at kræve at stedfortræderen deltager i mødet uanset fraværsgrunnen. Hvis kandidatlistens byrådsmedlemmer ikke ønsker stedfortræderen indkaldt, kan Borgmesteren eller Byrådet ikke beslutte, at stedfortræderen skal indkaldes.

Hvis et byrådsmedlem må forventes at blive erklæret for inhabil i forhold til en sag på dagsordenen i et byrådsmøde, kan byrådsmedlemmerne fra samme kandidatliste kræve, at stedfortræderen deltager i behandlingen af denne sag.

Udtrædelse af Byrådet

Borgmesteren, udvalgsformændene og medlemmer af økonomiudvalget og de stående udvalg er valgt for hele byrådsperioden. Mister et medlem sin valgbarhed udtræder medlemmet dog af Byrådet.

Medlemmerne af Byrådet skal have bopæl i kommunen. Ved flytning fra kommunen, kan man ikke længere sidde i Byrådet.

Hvis et medlem i løbet af byrådsperioden melder sig ud af sit parti, skal vedkommende ikke forlade sine poster. Forlader medlemmet senere Byrådet, besættes posterne af den gruppe, der i sin tid udpegede medlemmet.

Et byrådsmedlem skal efter anmodning fritages for sit medlemskab, såfremt medlemmet på grund af sin helbredstilstand, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende har rimelig grund til at ønske sig fritaget for medlemskabet. Afgørelse om udtræden træffes af Byrådet.

Hvis Borgmesteren er fraværende i en periode af mindst 2 måneders varighed, skal Byrådet vælge en fungerende Borgmester.

Valgbarhedsnævn

Hvis et medlem af Byrådet bliver straffet for en forseelse, skal det meddeles til Byrådet. Byrådet er via Borgmesteren forpligtet til at indberette enhver straf, der overgår et byrådsmedlem. Valgbarhedsnævnet afgør om et medlem skal miste sit medlemskab på grund af straf.

Pligt til at medvirke

Byrådet har det overordnede ansvar for hele den kommunale virksomhed. Dette indebærer, at Byrådet kan træffe afgørelse i alle sager, som vedrører kommunen. Byrådets medlemmer har pligt til at reagere, hvis der konstateres en ulovlig adfærd inden for forvaltningen. Dette betyder, at det enkelte medlem kan være forpligtet til at tage stilling til sager og blive mødt med sanktioner, hvis forpligtelsen ikke opfyldes.

I de særlige tilfælde, hvor et byrådsmedlem har pligt til at tage stilling, har medlemmet ikke mulighed for at undlade at stemme. Medlemmet har således pligt til at stemme for eller imod. Medlemmet har pligt til at stemme for et forslag til en beslutning, som Byrådet er forpligtet til at træffe. Og omvendt har medlemmet pligt til at stemme imod en beslutning, som det vil være ulovligt at træffe. Medlemmerne er således ansvarlige for de beslutninger, de er med til at træffe, og dette ansvar kan ikke undrages ved at undlade at stemme.

Vil et byrådsmedlem have undersøgt, hvorvidt der er foregået noget ulovligt, kan dette ske ved at benytte sig af sin ret til sagsindsigt eller til at få en sag på dagsordenen for Byrådet. En fjerdedel af Byrådets medlemmer kan desuden bede om et møde, hvor revisionen forelægger sin beretning om kommunens økonomiske forhold for kommunalbestyrelsen.

Sagsindsigt

Byrådsmedlemmerne har som led i varetagelsen af byrådsarbejdet ret til at gennemse eksisterende dokumenter, der vedrører sagen. Der er tale om dokumenter, der foreligger i endelig form i forvaltningerne. Medlemmerne har således ikke krav på, at der bliver fremskaffet eller lavet nyt materiale. Er et medlem inhabil i en sag, er vedkommende afskåret fra at benytte retten til sagsindsigt i den pågældende sag.

Der gælder ingen begrænsninger i byrådsmedlemmets adgang til at anvende eller videregive information, som medlemmet har erhvervet ved benyttelse af sagsindsigt, bortset fra overholdelse af den almindelige tavshedspligt.

Anmodning om sagsindsigt rettes til direktøren for det pågældende område. Borgmesteren og udvalgsformanden underrettes om hvilke oplysninger, der er udleveret.

Tavshedspligt

Medlemmer af Byrådet har tavshedspligt i forhold til oplysninger, der ved lov er betegnet som fortrolig eller som det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser. Dette kan fx være oplysninger om enkeltpersoners personlige, herunder økonomiske forhold eller virksomheders økonomiske forhold, forretningshemmeligheder og lignende. Der gælder også tavshedspligt om foreløbige oplysninger, der fremkommer på møder i Byrådet og udvalgene.

Brud på tavshedspligten kan straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil seks måneder. Medlemmer må gerne, citere hvad de selv har sagt i et lukket møde, men må ikke citere øvrige medlemmer.

Byrådsmedlemmerne har under ansvar af tavshedspligten ret til frit at udtale sig.

Erstatnings- og straffeansvar

Byrådsmedlemmer kan gøres erstatningsansvarlige, hvis de med vilje eller ved simpel uagtsomhed træffer afgørelser, der er i strid med fx love og planer, eller hvis beslutningen resulterer i, at kommunen lider et økonomisk tab. Erstatningskrav mod byrådsmedlemmer for kommunens tab kan kun gøres gældende af tilsynsmyndigheden eller Byrådet.

Medlemmer af Byrådet kan gøres personligt ansvarlige, hvis de overtræder straffelovens regler om bestikkelse, tavshedspligt eller injurier. Herudover kan et medlem af Byrådet, der gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører, straffes med bøde. Kommunen må ikke betale bøder, som byrådsmedlemmer idømmes personligt.

Hvis Byrådet undlader at gøre noget, som det ifølge lovgivningen er forpligtet til at udføre, kan tilsynsmyndigheden pålægge de ansvarlige medlemmer af Byrådet tvangsbøder.

Inhabilitet

Reglerne om inhabilitet skal sikre at sager afgøres upartisk og at usaglige hensyn ikke påvirker afgørelser med henblik på at styrke tilliden til den offentlige forvaltning. Der findes to former for inhabilitet: Den generelle og den specielle. Generel inhabilitet betyder, at et byrådsmedlem er udelukket fra poster, hvor vedkommende regelmæssigt vil havne i særlige interessekonflikter.

Speciel inhabilitet betyder, at et byrådsmedlem ikke kan deltage ved behandlingen af en bestemt sag, fordi medlemmet har en særlig interesse i eller tilknytning til den pågældende sag.

Det enkelte medlem af Byrådet skal gøre opmærksom på, hvis medlemmet er inhabil, eller er i tvivl om hvorvidt medlemmet kan være det. Et medlem kan ikke selv beslutte at erklære sig inhabil, men skal underrette Byrådet eller udvalget, hvorefter Byrådet og udvalgene træffer beslutningen. Er et byrådsmedlem inhabil, kan medlemmet ikke deltage i sagens behandling og skal forlade lokalet under behandlingen og afstemningen. Medlemmet kan dog deltage i afgørelsen af, hvorvidt medlemmet er inhabil.

Kommunalt ansatte byrådsmedlemmer er som udgangspunkt ikke inhabile, fordi en sag berører medlemmets eget ansættelsesområde eller arbejdsplads. Et medlem er kun inhabil, når sagen direkte berører ansættelsesforholdet som fx løn, advancementsmuligheder eller nedlæggelse af stillingen. Det gælder også ved ansættelser eller afskedigelser af nærmeste overordnede.

Planstrategi og Kommuneplan

Byrådet starter byrådsperioden med at udarbejde visionerne for alle kommunens arbejdsområder. Visionerne beskriver, hvor byrådet gerne vil have, at kommunen bevæger sig hen i løbet af den kommende byrådsperiode.

Parallelt med den proces er det vigtigt at være opmærksom på kommunens planstrategi, der på tværs af visioner og politikker fastlægger kursen for kommunens udvikling. Planstrategien, der er lovpligtig, revideres hvert fjerde år. Planstrategien er kommunens overordnede vision, som fastlægger kursen for udviklingen og fokuserer på det væsentlige.

Planstrategiens mål og visioner konkretiseres i kommuneplanen. Kommuneplanen er kommunens overordnede plan med et 12 årigt sigte. Planen revideres hvert fjerde år på baggrund af en kommuneplanstrategi, som udarbejdes midt i en planperiode. Planen handler om hvor boliger, erhverv og servicefunktioner placeres i forhold til hinanden og planen beskriver forhold som trafikbetjening, grønne områder og det åbne land. Således sikres det, at det fysiske plangrundlag for opfyldelsen af mål og visioner er til stede.

Hvor kommuneplanen på den måde giver det samlede overblik over udviklingen i kommunen, kan Byrådet gennem lokalplaner fastlægge bebyggelsen og anvendelsen af et mindre område.

Kommunens økonomi

Hvert år i juni indgår regeringen og KL en økonomiaftale for det kommende år. Aftalen forpligter kommunerne til at holde sig inden for nogle fastsatte økonomiske rammer. Når aftalen er indgået får kommunerne en udmelding om årets tilskudsmodel.

Sønderborg Kommune har to finansieringskilder. Den første kilde til finansiering er skatter og afgifter, for eksempel de kommunale indkomstskatter, grundskyld og dækningsafgift.

Alle kommuner opkræver indkomstskatter og grundskyld, mens det er færre kommuner, der opkræver den særlige dækningsafgift for forretningsejendomme. Sønderborg Kommune besluttede at afskaffe dækningsafgiften fra 2015. Skatte- og afgiftsniveauerne fastsættes i forbindelse med budgetvedtagelse i oktober måned.

Den anden kilde til finansiering er tilskud og udligning. Tilskud dækker over statens tilskud til kommunerne. Hvert år tilfører staten kommunerne midler, så kommunerne samlet har indtægter, der svarer til deres beregnede udgiftsbehov. Tilskuddet fordeles blandt andet ud fra kommunernes befolkningstal, så jo flere borgere der er, desto flere penge får man tildelt.

Der er stor forskel på, hvor meget borgerne gennemsnitlig tjener i kommunerne og dermed deres skatteevne. Det betyder, at kommunernes beskatningsgrundlag er forskelligt. Der er også stor forskel i kommunernes udgiftsbehov. Disse uligheder udjævnes delvis gennem udligningsordninger. Ved udligningen flyttes der penge fra nogle kommuner til andre kommuner. Hvert år opgør regeringen et beregnet mål for, hvad man har brug for som kommune. Ud fra denne opgørelse vil nogle have indtægter, der overstiger behovet, mens andre kommuner vil have lavere indtægter, end der er brug for.

Budgetlægningsproces

Et kommunalt budget er et overslag over udgifter og indtægter for en bestemt periode. KL og regeringen forhandler hvert år en servicevækstramme, som indikerer hvor meget kommunernes udgifter må stige.

Kommunens økonomiske planlægning udtrykkes i årsbudgettet. Byrådet skal udarbejde budgetforslag for det kommende år samt budgetoverslag over de tre følgende år. Budgettet skal behandles to gange (1. og 2. behandling) i byrådet med mindst tre ugers mellemrum, og det skal vedtages senest den 15. oktober i året forud for budgetåret.

Byrådet godkender hvert år en tidsplan for budgetlægningen for det kommende år. I den tidsplan indgår et årligt budgetseminar for byrådet. På budgetseminaret gennemgås en række udvalgte elementer af relevans for det igangværende budgetarbejde.

Økonomisk styringspolitik

Økonomisk styringspolitik understøtter kommunens ledelse med at få det nødvendige overblik til brug for kommunens økonomistyring og tydeliggør ansvaret for de enkelte områder. Desuden har det til formål at sikre den nødvendige balance mellem effektiv forvaltning og korrekt administration og dermed give det nødvendige råderum til ledelsen af de enkelte politikområder. Sønderborg Kommune har mål og rammestyring. Byrådet uddelegerer kompetencen over de enkelte decentrale budgetter, men fastholder den overordnede styring ved hjælp af mål for de enkelte politikområder.

Bevillingsregler

En bevilling er en tilladelse fra Byrådet - som bevillingsmyndighed - til at afholde de udgifter, der skal til for at udføre opgaver med et bestemt formål. Der findes både bevillinger for drift og anlæg. Alt, der medfører en indtægt eller udgift, kræver en bevilling. Som udgangspunkt må en bevilling ikke overskrides. Hvis det alligevel sker, skal der søges om en tillægsbevilling. Bevillingsreglerne fremgår af kasse og regnskabsregulativet. Hvis et udvalg ikke kan overholde rammen og ikke kan angive kompenserende besparelser for forventede budgetoverskridelser, skal der søges om en tillægsbevilling.

Der gennemføres hvert år et antal bevillingsrevisioner. Det præcise antal besluttes i forbindelse med vedtagelse af årets budgetprocedure. I bevillingsrevisionen tilrettes budgettet som følge af ændrede forudsætninger.

Kommunernes Landsforening

KL er en interesse- og medlemsorganisation for de 98 kommuner. KL varetager kommunernes fælles interesser, bistår de enkelte kommuner med rådgivning og serviceydelser og sørger for aktuel og relevant information til kommunerne. KL er ledet af en bestyrelse, udpeget af kommunerne.

Delegeretmødet er KL's øverste myndighed, hvor delegerede byrådsmedlemmer en gang årligt mødes til politiske drøftelser om kommunale anliggender. Hver medlemskommune vælger én delegeret pr. påbegyndt 8.000 indbygger i kommunen. De delegerede udpeges i forbindelse med det konstituerende møde.

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Der er ikke tale om en almindelig klageinstans, men om en tilsynsmyndighed, der selv beslutter, om der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse en sag. Både borgere og byrådsmedlemmer kan klage til tilsynsmyndigheden, hvis de mener, at kommunen handler ulovligt.

Hvis kommunen har truffet en ulovlig beslutning, kan tilsynsmyndigheden sætte beslutningen ud af kraft. Hvis Byrådet undlader at udføre en foranstaltning, som der efter lovgivningen er pligt til at udføre, kan tilsynsmyndigheden pålægge tvangsbøder til de byrådsmedlemmer, der har undladt at stemme eller har stemt imod udførelsen af foranstaltningen. Ligeledes kan tilsynsmyndigheden anlægge erstatningssag mod byrådsmedlemmer, der har undladt at stemme eller har stemt for en beslutning, der har medført et økonomisk tab for kommunen. Erstatningen kan afløses af en bod, som fastsættes af tilsynsmyndigheden. Ankestyrelsens afgørelser kan af Byrådet indbringes for Økonomi- og Indenrigsministeren. Afgørelser om bøder og bod kan tillige indbringes af de pågældende medlemmer.

Folketingets Ombudsmand

Alle borgere kan klage til Folketingets Ombudsmand over en kommunal afgørelse, handling eller undladelse. Hvis der er en administrativ klagemulighed, skal denne være udnyttet før der klages til Ombudsmanden. Ombudsmanden har ret til at foretage inspektioner i offentlige institutioner.

Forvaltningslov og offentlighedslov

Forvaltningsloven indeholder en række generelle regler, der tillægger borgerne forskellige rettigheder og beføjelser i forbindelse med forvaltningens behandling af en sag, hvor der er eller vil blive truffet en afgørelse. Det er blandt andet regler om inhabilitet, vejledning, aktindsigt, partshøring, begrundelse og klagevejledning. Loven indeholder også regler om tavshedspligt som gælder for alle områder inden for den kommunale forvaltning, altså også i sager, hvor der ikke er eller vil blive truffet en afgørelse.

Offentlighedsloven gælder for al virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning og indeholder primært regler om ret til aktindsigt for borgere, medier med flere.

Kommunalfuldmagten

Kommunalfuldmagten er en uskreven retskilde, som er udviklet igennem mange års praksis. Kommunalfuldmagten betyder, at kommuner i et vist omfang kan disponere økonomisk uden hjemmel i lov. Kommunalfuldmagten viger for den skrevne lovgivning. De økonomiske dispositioner går typisk ud på at stille forskellige former for ydelser til rådighed for borgerne fx indretning af idrætshaller, musikhus med videre. Som udgangspunkt er det en forudsætning for ydelse af sådanne tilskud, at samtlige aktiviteter, som foreningen varetager, vil kunne varetages af kommunen selv.

Vielser

Alle byrådsmedlemmer bemyndiges til at foretage borgerlige vielser i Sønderborg Kommune. Byrådsmedlemmerne afhenter vielsesmateriale på vielseskontoret, hvor de samtidig modtager vejledning i proceduren under og efter vielsen. Alle brudepar modtager en gave fra kommunen. Vielsen foregår som udgangspunkt i byrådssalen på Sønderborg Rådhus. Borgerne kan henvende sig til en politiker med særlige ønsker om for eksempel at blive viet privat og lignende.

Vederlag og tabt arbejdsfortjeneste

Der ydes et fast årligt vederlag til Byrådets medlemmer. Herudover ydes udvalgsvederlag for Økonomiudvalg og de stående udvalg samt vederlag til udvalgsformænd og næstformænd.

Det faste vederlag reduceres med 20.000 kr., såfremt et medlem vælger at modtage erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste. Udbetaling af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste forudsætter, at den pågældende har lidt et tab i forbindelse med varetagelsen af hvervet. Det påhviler medlemmet at kunne dokumentere sit tab, og det er Byrådet, der træffer afgørelse om, hvorvidt der foreligger tilstrækkelig dokumentation for tabet. Erstatningen kan maksimalt udgøre det femdobbelte af diætbløbet for møder under fire timers varighed.

For et byrådsmedlems deltagelse i Byrådets konstituerende møde og til en stedfortræder, der indkaldes til enkelte møder i Byrådet ydes diæter.

Byrådsmedlemmer, der har hjemmeboende børn under 10 år, har ret til et børnetillæg. Der ydes kun ét vederlag, uanset om der bor flere børn under 10 år i hjemmet. Tillægget ophører med udgangen af den måned, hvor det yngste barn fylder 10 år eller hvor betingelserne for at modtage tillægget bortfalder.

Oplysningspligt om modtagelse af vederlag

Oplysningspligten betyder at alle medlemmer af Byrådet, som efter valg eller forslag fra kommunen, KL eller KKR udfører andre hverv end medlemskab af Byrådets udvalg eller underudvalg, skal oplyse størrelsen af vederlag, der i sidste kalenderår var forbundet med varetagelse af hvervet.

Oplysningerne skal gives til Byrådet, som inden udgangen af første kvartal skal offentliggøre, hvilke af dens medlemmer, der modtager vederlag for udførelse af sådanne hverv og størrelsen af vederlaget for hvert enkelt hverv.

Omfattet af oplysningspligten er eksempelvis vederlag for medlemskab i et repræsentantskab eller en bestyrelse i et selskab eller kommunalt fællesskab, som kommunen deltager i. Oplysningspligten omfatter kun honorarer. Det vil sige, at der ikke skal oplyses om udbetaling af mødediæter.

Befordring

Der ydes skattefri befordringsgodtgørelse for kørsel i egen bil efter statens takster. Byrådssekretariatet sender link til udfyldelse af skemaet. Byrådets medlemmer anmodes om at udfylde befordringsskema en gang om måneden.

Forsikring

Der er tegnet en ansvarsforsikring og en rejseforsikring for medlemmer af Byrådet. Ansvarsforsikringen dækker repræsentation i diverse eksterne bestyrelser, nævn og råd. Repræsentanterne skal være udpeget direkte af Byrådet til at varetage hvervet som bestyrelsesmedlemmet på kommunens vegne.

Derudover er byrådsmedlemmerne omfattet af den lovpligtige forsikring mod følger af arbejdsskade, der dækker ulykker under udførelse af arbejdet i Byrådet.

Brug af rådhuset

Alle byrådsmedlemmer får udleveret en elektronisk nøgle til rådhuset med personlig kode, der giver adgang til Rådhuset uden for den almindelige åbningstid. Byrådsmedlemmerne har mulighed for at bruge rådhuskantinen i forbindelse med deres byrådsarbejde.

Byrådsmedlemmerne får en parkeringstilladelse, der giver adgang til fri parkering øst for rådhusannekset ved Kastanie Allé i Sønderborg.

Bestilling af mødelokale på Rådhuset i Sønderborg kan enten ske ved at rette henvendelse til Byrådssekretariatet eller det enkelte medlem kan selv booke et lokale i mail-systemet Outlook. Oversigt over mødelokalerne findes i Outlook.

Det er praksis, at der holdes gruppemøder forud for byrådsmøderne. Booking af mødelokaler aftales med Byrådssekretariatet.

IT og abonnementer

Medlemmer af byrådet får tilbud om PC, iPad og mobil. Som byrådsmedlem får man tilbud om betalt mobiltelefonabonnement af Sønderborg Kommune. Der skal i den forbindelse udfyldes erklæring om privat anvendelse af mobil af hensyn til indberetning til SKAT.

Hjælp i forbindelse med udstyret fås ved henvendelse til IT-afdelingen eller Byrådssekretariatet. IT-afdelingens Helpdesk yder teknisk support til byrådsmedlemmer. Helpdesk kan kontaktes på **88 72 61 00**.

Aviser er tilgængelige i papirform i politikerrummet på 1. sal i rådhuset.

Deltagelse i udlandsrejser

Byrådsmedlemmer kan foretage rejser for kommunens regning, når rejsen har betydning for udførelse af hvervet. Økonomiudvalget og de stående udvalg kan foretage udlandsrejser, der emnemæssigt ligger indenfor udvalgets forvaltningsområde, når rejsen har betydning for varetagelsen af udvalgets opgaver. Udvalget træffer i et møde beslutning om rejsemål og formålet med rejsen.

Et byrådsmedlems ægtefælle eller ledsager kan deltage i udlandsrejser for egen regning.

Byrådsmedlemmers faste vederlag omfatter deltagelse i udlandsrejser. Byrådsmedlemmer, der har valgt erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, kan kun oppebære tabt arbejdsfortjeneste når de deltager i udlandsrejser, der foretages efter anmodning af kommunalbestyrelsen eller et udvalg.

Deltagelse i kurser

Byrådsmedlemmer kan deltage i kurser, konferencer, seminarer og lignende, når det har betydning for udførelse af byrådshvervet. Byrådsmedlemmers faste vederlag omfatter deltagelse i kurser, konferencer, seminarer og lignende. Byrådsmedlemmer, der har valgt erstatning for tabt arbejdsfortjeneste kan oppebære tabt arbejdsfortjeneste når de deltager i kurser, konferencer, seminarer og lignende, som er omfattet af disse retningslinjer.

Deltagelse i kurser og konferencer aftales med det respektive fagudvalg. COK, som er ejet af KL, er et landsdækkende Center for Offentlig Kompetenceudvikling og tilbyder kurser, foredrag mv. for både politikere og embedsmænd.

Besøg på institutioner

Når byrådsmedlemmer ønsker at besøge en institution, skal besøget tilrettelægges sammen med direktøren på det respektive område. Der skal i den forbindelse tages hensyn til tilrettelæggelse og varetagelse af arbejdet på institutionen.

Ofte planlægges politikerbesøg sammen med andre byrådsmedlemmer, fx udvalgsvis eller som tilbud til hele Byrådet. Udvalgsformænd, næstformænd og øvrige byrådsmedlemmer kan tage imod mødeinvitationer fra folkevalgte bestyrelser for institutioner eller selvejende institutioner. I den forbindelse bør direktøren for området informeres.

Henvendelse til forvaltningen

Hvis et byrådsmedlem har spørgsmål eller der opstår problemer, er medlemmerne altid velkomne til at rette henvendelse til den forvaltning, spørgsmålet vedrører. Er medlemmet i tvivl om, hvortil spørgsmål skal rettes, kan medlemmet altid henvende sig til Byrådssekretariatet.